BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul XIV nr. 160 Aprilie 2011

Cuprins

Tendințe generale - Aprilie 2011: anticipații mixte în industrie, dar favorabile în construcții....2

Evoluția producției - Ușoară contracție a producției industriale; revigorare sezonieră a activității în construcții....3

Stocuri - Produse finite: acumulare mai lentă în industrie, dar accelerată în construcții. Materii prime: disponibil normal în ambele sectoare....6

Factori care frânează producția - Activitatea ambelor sectoare continuă să fie afectată de insuficiența cererii; blocajul financiar – foarte sever în construcții....7

Utilizarea forței de muncă - Întrerupere a trendului descendent în industrie; reluarea angajărilor în construcții....8

Prețuri de producție - Atenuare a tendinței ascendente a prețurilor în ambele sectoare, cu posibilitatea unei stagnări în industrie....9

Investiții - Variație nesemnificativă a investițiilor în industrie și construcții....10

Profitabilitate - Posibilă stagnare a ratei profitabilității în industrie; ușoară revigorare în construcții....11

Secțiune de grafice – evoluții sectoriale....12

Precizări metodologice....16

Tendințe generale

Aprilie 2011: anticipații mixte în industrie, dar favorabile în construcții

Opiniile formulate de participanții la sondajul de conjunctură realizat de BNR pentru luna aprilie indică evoluții divergente ale principalilor indicatori economici la nivelul industriei, în timp ce perspectiva în construcții se va ameliora pe fondul îmbunătățirii condițiilor climatice.

Producția industrială va marca o posibilă întrerupere a traiectoriei crescătoare, coborârea soldului conjunctural[1] la nivelul de -9 la sută sugerând chiar posibilitatea unei uşoare restrângeri a volumului activității, o evoluție asemănătoare fiind anticipată şi pentru portofoliul total al comenzilor (cu contribuția componentei externe). Sectorul construcțiilor va consemna însă o revigorare sezonieră a ambilor indicatori.

Estimările formulate de operatorii industriali cu privire la stocurile de produse finite indică o posibilă încetinire a ritmului de creştere, sugerată de reducerea de aproape 8 ori a soldului conjunctural pozitiv (până la 3 la sută). O evoluție de sens opus este prevăzută de respondenții din construcții, unde soldul opiniilor s-a majorat până la +14 la sută. În privința disponibilului de materii prime, majoritatea operatorilor din industrie şi construcții continuă să estimeze cote normale, opiniile de acest tip reprezentând 90-92 la sută.

Răspunsurile formulate de participanții la sondaj indică menținerea impactului negativ exercitat de cererea deficitară asupra activității din cele două sectoare economice, acest factor fiind invocat de circa 45 la sută din totalul companiilor industriale şi de 55 la sută din numărul respondenților din construcții. Blocajul financiar va continua să afecteze puternic sectorul construcțiilor (în proporție de 56 la sută); în industrie, opinii de acest tip au fost formulate de circa 18 la sută din total. O influență negativă de intensitate relativ scăzută vor continua să exercite nivelul ridicat al ratelor dobânzilor bancare şi evoluția cursului de schimb al monedei naționale.

Procesul disponibilizărilor de personal din companiile industriale este posibil să se întrerupă, având în vedere îmbunătățirea substanțială a soldului conjunctural comparativ cu luna martie (de la -22 la -3 la sută), dar şi ponderea ridicată a respondenților care nu întrevăd modificări ale numărului de salariați (circa trei pătrimi din numărul total). Începerea sezonului cald se reflectă şi în inversarea traiectoriei pe piața forței de muncă din sectorul construcțiilor (sold conjunctural: +65 la sută).

În luna aprilie, prețurile de producție din industrie îşi vor atenua traiectoria crescătoare, nefiind exclusă nici stabilizarea indicatorului, în condițiile în care această opinie a fost formulată de 85 la sută dintre participanții la sondaj. Temperarea vitezei de creştere a prețurilor de producție se întrevede şi în construcții.

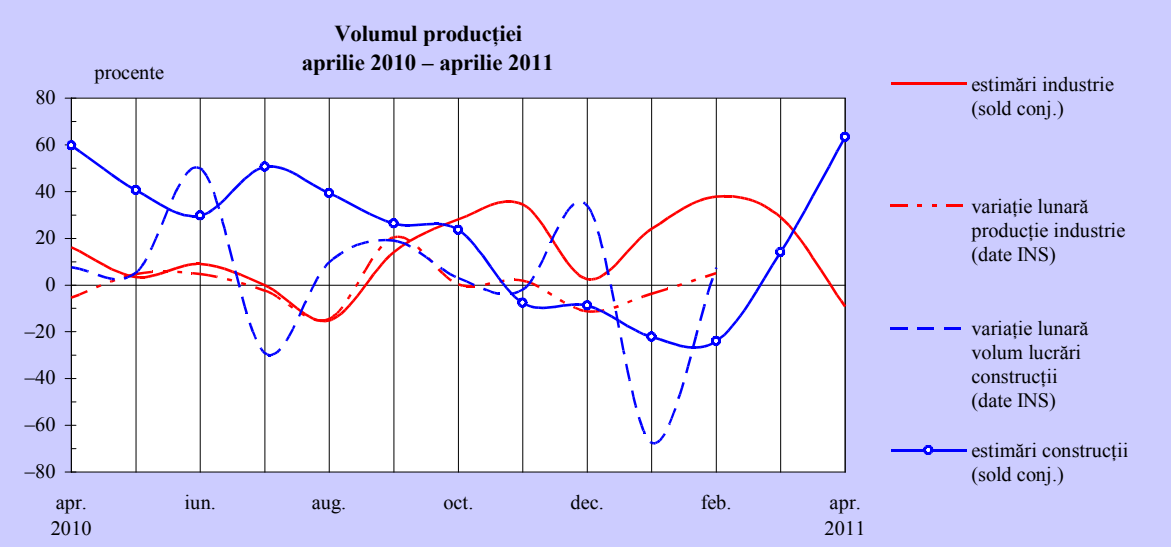
În privința investițiilor, anticipațiile formulate de operatorii din industrie şi construcții indică modificări de mică amploare față de luna martie. În industrie, rata profitabilității va continua să se plaseze pe un palier similar celui din perioada anterioară, dar în construcții este posibilă o uşoară redresare.

[1] Soldul conjunctural exprimă tendința indicatorului şi se calculează ca diferență între ponderea opiniilor favorabile şi cea a opiniilor nefavorabile.

Evoluția producției

Uşoară contracție a producției industriale; revigorare sezonieră a activității în construcții

Luna aprilie va consemna întreruperea traiectoriei crescătoare a producției industriale, coborârea soldului conjunctural la nivelul de -9 la sută sugerând chiar posibilitatea unei restrângeri, de amplitudine moderată, a volumului activității. În construcții, îmbunătățirea condițiilor climatice se reflectă în ameliorarea substanțială a expectațiilor operatorilor de profil, soldul pozitiv al opiniilor majorându-se de peste 4 ori comparativ cu luna precedentă (până la 63 la sută).

Volumul producției: industrie – scădere uşoară construcții ↗

Deteriorarea anticipațiilor operatorilor industriali față de luna martie este vizibilă în industria mijloacelor de transport (sold conjunctural: -34 la sută), o contribuție importantă revenind deciziei companiei Automobile Dacia de a întrerupe activitatea de asamblare în intervalul 22 aprilie – 2 mai, ca urmare a dificultăților întâmpinate în procesul de aprovizionare. Solduri conjuncturale sensibil negative s-au obținut şi pentru industria de mijloace ale tehnicii de calcul şi aparate radio-TV, sectorul extractiv şi activitatea de producție, transport şi distribuție a energiei electrice şi termice, a gazelor şi a apei calde, evoluția ultimelor două ramuri având însă o componentă sezonieră semnificativă. De asemenea, se întrevede o întrerupere a tendinței ascendente a producției de maşini, echipamente şi aparate electrice (soldul conjunctural pozitiv a scăzut de la 52 la sută în martie la un nivel apropiat de zero în perioada analizată). La extremitatea opusă se plasează, în principal, industria alimentară, industria de prelucrare a lemnului şi industria materialelor de construcții (soldul opiniilor variază între +43 şi +63 la sută). Stagnarea producției este estimată şi pentru industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui şi tratare a combustibililor nucleari.

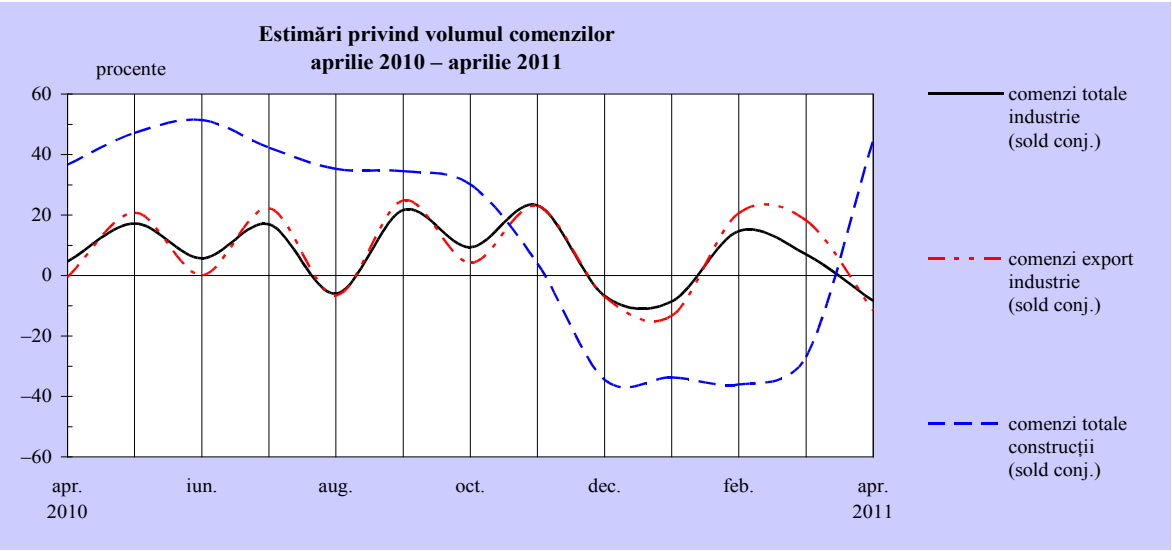
În ceea ce priveşte portofoliul total al comenzilor, expectațiile operatorilor industriali par să se înscrie pe o pantă uşor descrescătoare, soldul conjunctural coborând la -8 la sută. În construcții, volumul comenzilor îşi va relua creşterea (soldul opiniilor şi-a inversat semnul, majorându-se până la +45 la sută).

În structură, perspectiva s-a înrăutățit mai ales în sectorul extractiv, industria mijloacelor de transport şi în industria de mijloace ale tehnicii de calcul şi aparate radio-TV (solduri conjuncturale cuprinse între -58 şi -96 la sută) şi, în măsură mai mică, în industria metalurgică, a construcțiilor metalice şi a produselor din metal (-26 la sută), în timp ce o perspectivă optimistă se conturează în industria materialelor de construcții şi în industria alimentară (+72 la sută, respectiv +39 la sută). Volumul comenzilor va rămâne nemodificat în industria chimică, de prelucrare a cauciucului şi maselor plastice şi în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui şi tratare a combustibililor nucleari.

Evoluții în industrie	Mar. 2011	Apr. 2011
Producția	⇗	⇘
Comenzi noi - total, din care:	⇗	⇘
Comenzi noi pentru export	⇗	⇘
Gradul de utilizare a capacităților de producție	77%	76%

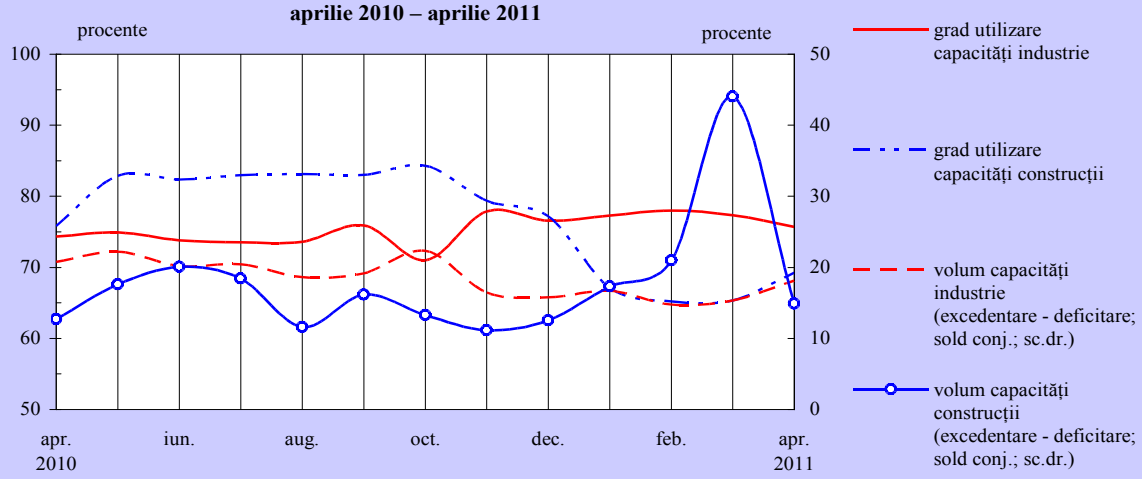
O inversare de traiectorie este preconizată şi în ceea ce priveşte portofoliul comenzilor pentru export adresate companiilor industriale, soldul opiniilor coborând de la +18 la -12 la sută. Evoluția va fi imprimată în principal de industria mijloacelor de transport, industria de mijloace ale tehnicii de calcul şi aparate radio-TV (solduri conjuncturale: -57, respectiv -98 la sută), dar şi de industria metalurgică, a construcțiilor metalice şi a produselor din metal (-30 la sută). Nu se întrevăd modificări ale indicatorului în cel puțin 65 la sută din numărul total companiilor din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui şi tratare a combustibililor nucleari, industria alimentară şi din industria chimică, de prelucrare a cauciucului şi maselor plastice.

Volumul comenzilor: industrie – scădere moderată; construcții ↗

În industrie, gradul mediu de utilizare a capacităților de producție se va plasa pe un palier apropiat celui din luna martie (76 la sută), în timp ce în construcții va acumula 4 puncte procentuale (69 la sută). Performanțele cele mai ridicate sunt anticipate în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui şi tratare a combustibililor nucleari, industria textilă, de confecții, pielărie şi încălțăminte şi în industria de maşini, echipamente şi aparate electrice (nivelurile variază între 83 şi 90 la sută), la extremitatea opusă situându-se industria de mijloace ale tehnicii de calcul şi aparate radio-TV (43 la sută), dar şi activitatea de producție, transport şi distribuție a energiei electrice şi termice, a gazelor şi a apei calde, industria metalurgică, a construcțiilor metalice şi a produselor din metal şi activitatea de tipărire şi reproducere pe suporți a înregistrărilor (60-67 la sută).

Estimări privind utilizarea capacităților de producție
aprilie 2010 – aprilie 2011

Gradul de utilizare a capacităților de producție: industrie ➔ construcții ➚

În luna aprilie, circa 79 la sută dintre companiile din industrie şi construcții anticipează un volum suficient al capacităților de producție. Soldul conjunctural aferent industriei se menține însă pozitiv (18 la sută), în principal pe seama surplusului de capacități de producție estimat pentru industria metalurgică, a construcțiilor metalice şi a produselor din metal, sectorul extractiv, industria de mijloace ale tehnicii de calcul şi aparate radio-TV şi pentru activitatea de tipărire şi reproducere pe suporți a înregistrărilor. Dotări suficiente sunt anticipate de cel puțin 92 la sută dintre managerii din industria mijloacelor de transport, industria chimică, de prelucrare a cauciucului şi maselor plastice, industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui şi tratare a combustibililor nucleari, industria materialelor de construcții şi din activitatea de producție, transport şi distribuție a energiei electrice şi termice, a gazelor şi a apei calde .

Stocuri

Produse finite: acumulare mai lentă în industrie, dar accelerată în construcții
Materii prime: disponibil normal în ambele sectoare

În luna aprilie, estimările formulate de operatorii industriali cu privire la stocurile de produse finite indică o posibilă încetinire a ritmului de creştere, sugerată de reducerea de aproape 8 ori a soldului conjunctural pozitiv (până la 3 la sută). O evoluție de sens opus este prevăzută de respondenții din construcții, unde soldul opiniilor s-a majorat până la +14 la sută. Stabilitatea disponibilului de produse finite este anticipată de aproximativ 64 la sută din numărul total al respondenților din cele două sectoare economice.

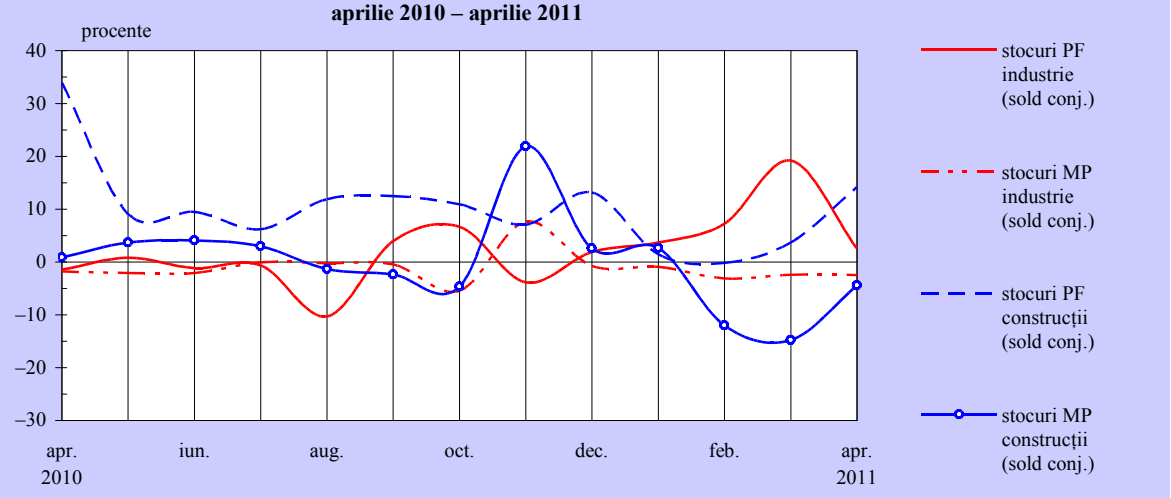
Evoluții în industrie	Mar. 2011	Apr. 2011
Stocurile de produse finite	⇗	⇗
Stocurile de materii prime	normal	normal

Contracții ale stocurilor de produse industriale sunt mai probabile în industria de mijloace ale tehnicii de calcul şi aparate radio-TV şi în industria metalurgică, a construcțiilor metalice şi a produselor din metal, în timp ce acumulări se întrevăd îndeosebi în sectorul extractiv şi în activitatea de producție, transport şi distribuție a energiei electrice şi termice, a gazelor şi a apei calde.

Stabilitatea indicatorului este estimată de cel puțin 83 la sută dintre managerii companiilor din industria de prelucrare a lemnului, industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui şi tratare a combustibililor nucleari şi din activitatea de tipărire şi reproducere pe suporți a înregistrărilor.

Stocuri PF: industrie – creştere mai lentă; construcții ⇗
Stocuri MP: cote normale

Estimări privind stocurile de produse finite şi de materii prime
aprilie 2010 – aprilie 2011

În privința disponibilului de materii prime, majoritatea operatorilor din industrie şi construcţii continuă să estimeze cote normale, opiniile de acest tip reprezentând 90-92 la sută, iar soldurile conjuncturale aferente celor două sectoare economice situându-se aproape de zero.

În structură, un nivel adecvat al indicatorului se întrevede în majoritatea ramurilor industriale. Excepție face industria textilă, de confecții, pielărie şi încălțăminte, pentru care se anticipează stocuri excedentare (sold conjunctural: +32 la sută).

Factori care frânează producția

Activitatea ambelor sectoare continuă să fie afectată de insuficiența cererii; blocajul financiar – foarte sever în construcții

Similar lunilor anterioare, opiniile formulate de participanții la sondajul pentru luna aprilie indică influența negativă exercitată de cererea deficitară asupra activității din cele două sectoare economice, acest factor fiind invocat de circa 45 la sută din totalul companiilor din industrie şi de 55 la sută din numărul operatorilor din construcții. Acest factor este resimțit îndeosebi de sectorul extractiv, industria metalurgică, a construcțiilor metalice şi a produselor din metal, industria mijloacelor de transport (ponderi cuprinse între 56 şi 80 la sută din totalul fiecărei ramuri). De asemenea, cererea insuficientă este invocată de toți managerii companiilor din industria de mijloace ale tehnicii de calcul şi aparate radio-TV şi din activitatea de tipărire şi reproducere pe suporți a înregistrărilor.

Blocajul financiar va continua să afecteze puternic sectorul construcțiilor (în proporție de 56 la sută). La nivelul industriei, opinii de acest tip au fost formulate de circa 18 la sută din total, expectațiile cele mai pesimiste conturându-se din nou în sectorul extractiv (92 la sută), dar şi în industria chimică, de prelucrare a cauciucului şi maselor plastice şi în industria alimentară (pondere de circa 25, respectiv 23 la sută în cadrul fiecărei ramuri).

O influență negativă de intensitate relativ scăzută vor continua să exercite nivelul ridicat al ratelor dobânzilor bancare (în opinia a 10 la sută din totalul companiilor industriale şi de construcții) şi evoluția cursului de schimb al monedei naționale (în proporție de 6 la sută).

Utilizarea forței de muncă

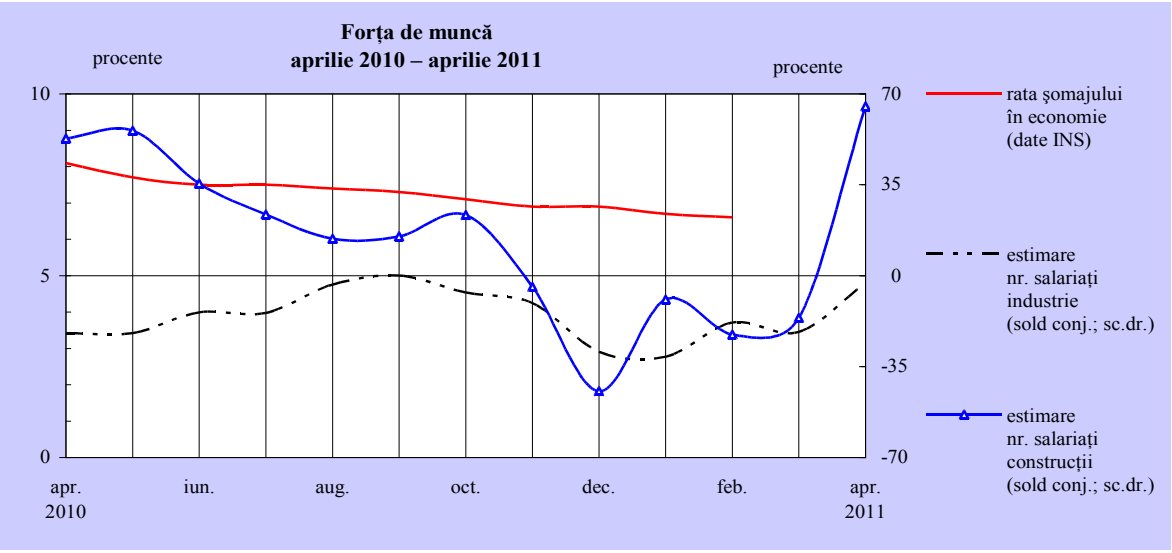
Întrerupere a trendului descendent în industrie; reluarea angajărilor în construcții

În luna aprilie, procesul disponibilizărilor de personal din companiile industriale este posibil să se stopeze, având în vedere îmbunătățirea substanțială a soldului conjunctural comparativ cu intervalul precedent (de la -22 la -3 la sută), dar şi ponderea ridicată a respondenților care nu întrevăd modificări ale numărului de salariați (circa trei pătrimi din numărul total). Începerea sezonului cald se reflectă şi în inversarea traiectoriei pe piața forței de muncă din sectorul construcțiilor (sold conjunctural: +65 la sută).

Stagnarea dimensiunii personalului este anticipată de cel puțin 90 la sută dintre managerii companiilor din industria mijloacelor de transport, industria materialelor de construcții, industria metalurgică, a construcțiilor metalice şi a produselor din metal, industria chimică, de prelucrare a cauciucului şi maselor plastice şi din activitatea de tipărire şi reproducere pe suporți a înregistrărilor. Angajări de personal se întrevăd în industria de mijloace ale tehnicii de calcul şi aparate radio-TV.

Numărul de salariați se va restrânge cel mai probabil în industria extractivă, industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui şi tratare a combustibililor nucleari şi în activitatea de producție, transport şi distribuție a energiei electrice şi termice, a gazelor şi a apei calde (soldurile opiniilor variază între -23 şi -50 la sută).

Numărul de salariați: industrie ➔ construcții ➚

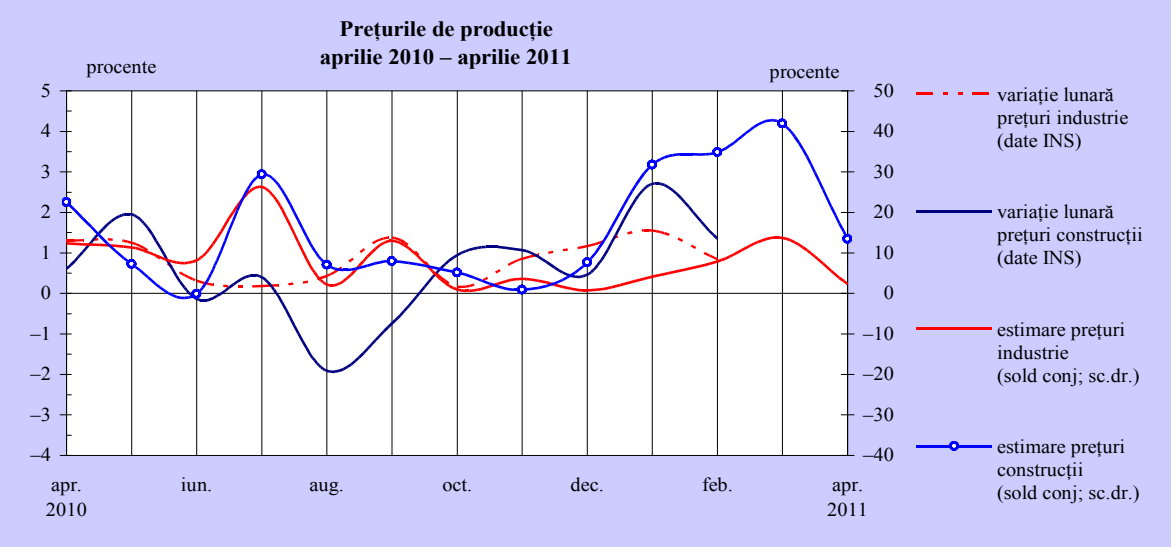

Prețuri de producție

Atenuare a tendinței ascendente a prețurilor în ambele sectoare, cu posibilitatea unei stagnări în industrie

În luna aprilie, prețurile de producție din industrie își vor încetini ritmul de creștere, nefiind exclusă nici stabilizarea indicatorului, în condițiile în care această opinie a fost formulată de 85 la sută dintre participanții la sondaj, iar soldul conjunctural a coborât până la un nivel apropiat de zero. Şi în construcții s-a înregistrat o reducere semnificativă a soldului opiniilor (de 3 ori, până la +13 la sută), evoluție care sugerează temperarea vitezei de creştere a prețurilor de producție.

Nu se întrevăd modificări ale acestui indicator în majoritatea ramurilor industriale, remarcându-se, cu ponderi de peste 95 la sută, industria mijloacelor de transport, sectorul extractiv, industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui şi tratare a combustibililor nucleari, activitatea de producție, transport şi distribuție a energiei electrice şi termice, a gazelor şi a apei calde şi activitatea de tipărire şi reproducere pe suporți a înregistrărilor. Excepții vor face, pe de o parte, industria de mijloace ale tehnicii de calcul şi aparate radio-TV, unde se preconizează reduceri de prețuri, iar pe de altă parte, industria alimentară şi industria chimică, de prelucrare a cauciucului şi maselor plastice, unde vor fi operate uşoare majorări (solduri conjuncturale: +19, respectiv +14 la sută).

Prețuri de producție: industrie ➔ construcții – creştere mai lentă

Investiții

Variație nesemnificativă a investițiilor în industrie şi construcții

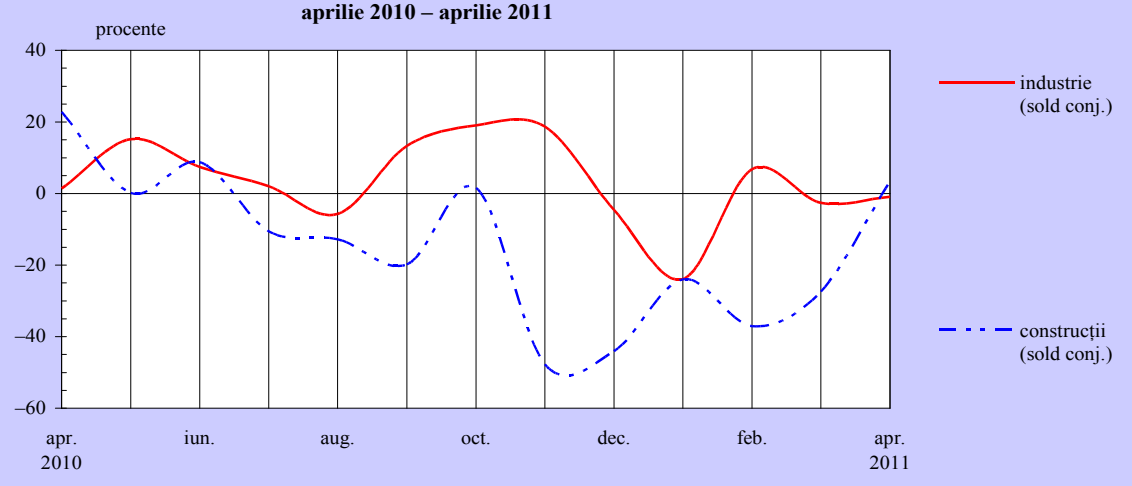
Şi pentru luna aprilie, anticipațiile formulate de participanții la sondaj indică modificări de mică amploare ale investițiilor în industrie – în sensul stabilității acestui indicator s-au pronunțat 68 la sută dintre respondenți, iar soldul opiniilor a rămas apropiat de zero. O perspectivă similară se conturează şi pentru sectorul construcțiilor, opinii în sensul stagnării investițiilor fiind formulate de 76 la sută dintre managerii intervievați, iar soldul conjunctural fiind de numai +3 la sută.

Nu se întrevăd modificări ale indicatorului analizat în cel puțin 82 la sută dintre companiile din industria materialelor de construcții, industria mijloacelor de transport, sectorul extractiv, industria textilă, de confecții, pielărie şi încălțăminte, industria de mijloace ale tehnicii de calcul şi aparate radio-TV şi din activitatea de tipărire şi reproducere pe suporți a înregistrărilor.

Acumulări de capital se întrevăd în industria de prelucrare a lemnului, activitatea de producție, transport şi distribuție a energiei electrice şi termice, a gazelor şi a apei calde şi în industria de maşini, echipamente şi aparate electrice (solduri conjuncturale cuprinse între +22 şi +48 la sută), iar restrângeri ale investițiilor sunt mai probabile în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui şi tratare a combustibililor nucleari şi în industria metalurgică, a construcțiilor metalice şi a produselor din metal (-35, respectiv -27 la sută).

Investiții:
industrie ➔
construcții ➔

Estimări privind volumul investițiilor
aprilie 2010 – aprilie 2011

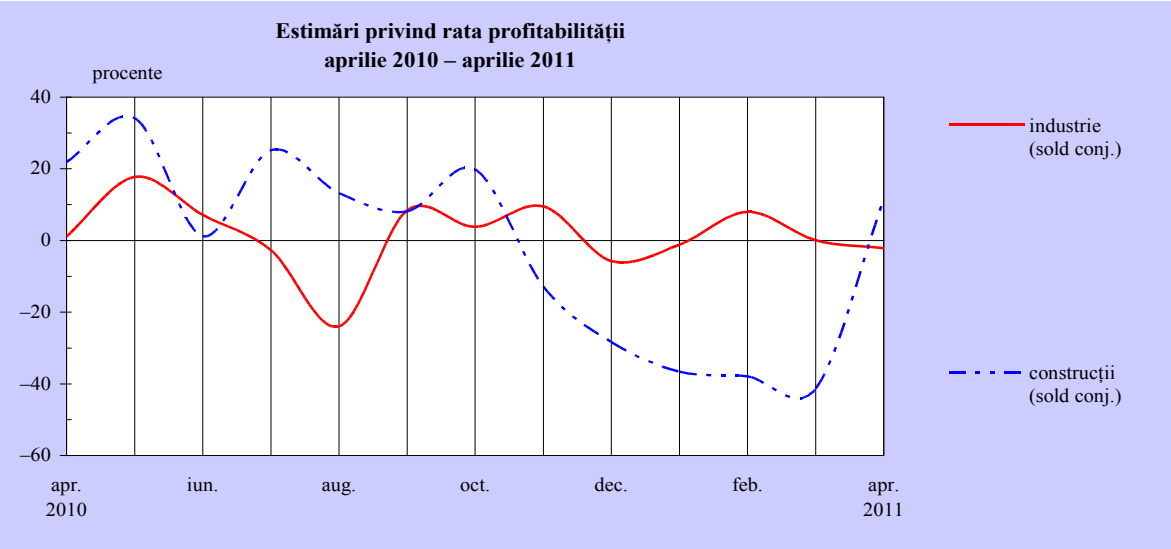
Profitabilitate

Posibilă stagnare a ratei profitabilității în industrie; ușoară revigorare în construcții

Performanța economică a companiilor industriale va continua să se plaseze pe un palier similar celui din luna anterioară, având în vedere nivelul apropiat de zero al soldului conjunctural şi ponderea ridicată a respondenților care nu întrevăd modificări ale ratei profitabilității (57 la sută). În construcții, indicatorul va cunoaşte o uşoară redresare, dată fiind inversarea de semn a soldului conjunctural (de la -41 la +11 la sută).

Nu se anticipează variații ale performanței economice în cel puțin două treimi din numărul total al companiilor din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui şi tratare a combustibililor nucleari, industria de maşini, echipamente şi aparate electrice, industria chimică, de prelucrare a cauciucului şi maselor plastice, industria de prelucrare a lemnului, activitatea de tipărire şi reproducere pe suporți a înregistrărilor şi din industria de mijloace ale tehnicii de calcul şi aparate radio-TV.

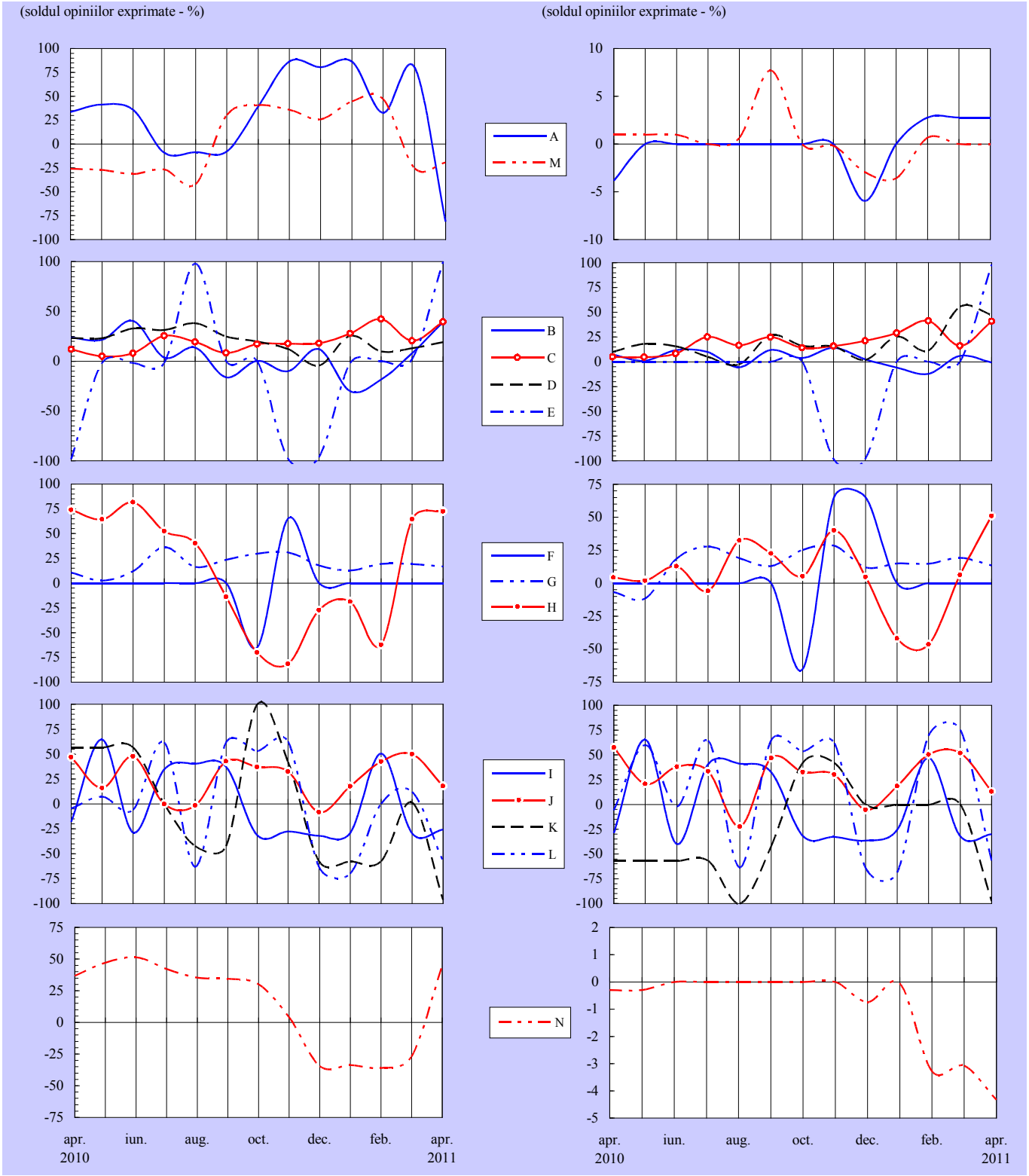
O evoluție favorabilă este anticipată mai ales în industria materialelor de construcții şi în industria metalurgică, a construcțiilor metalice şi a produselor din metal (solduri conjuncturale: +50, respectiv +44 la sută), la extremitatea opusă plasându-se anticipațiile din industria mijloacelor de transport (-61 la sută).

Rata profitabilității: industrie ➔ construcții – creştere uşoară

Evaluarea volumului comenzilor totale

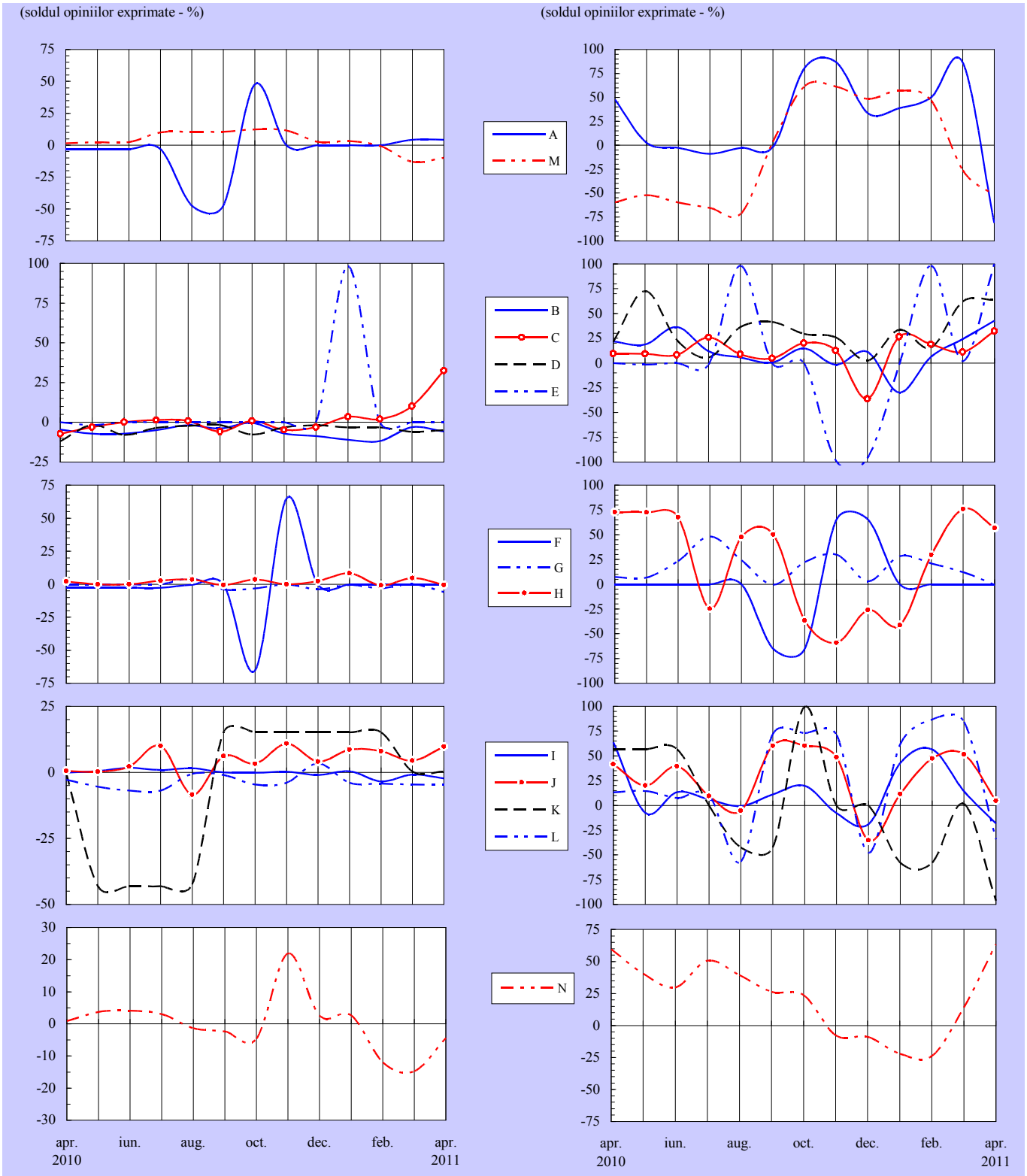
Evaluarea volumului comenzilor pentru export

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea stocurilor de materii prime

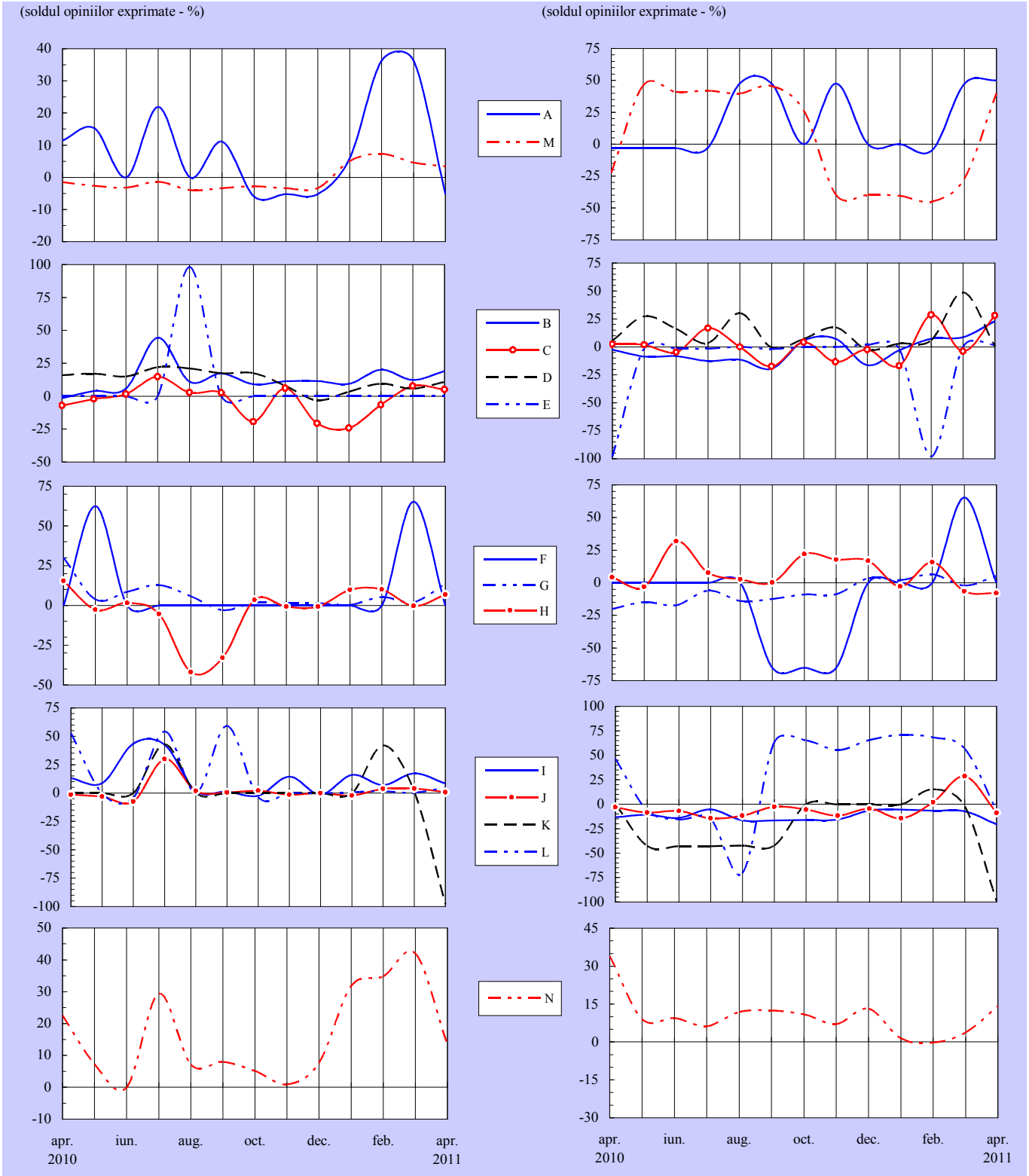
Tendința preconizată a producției

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

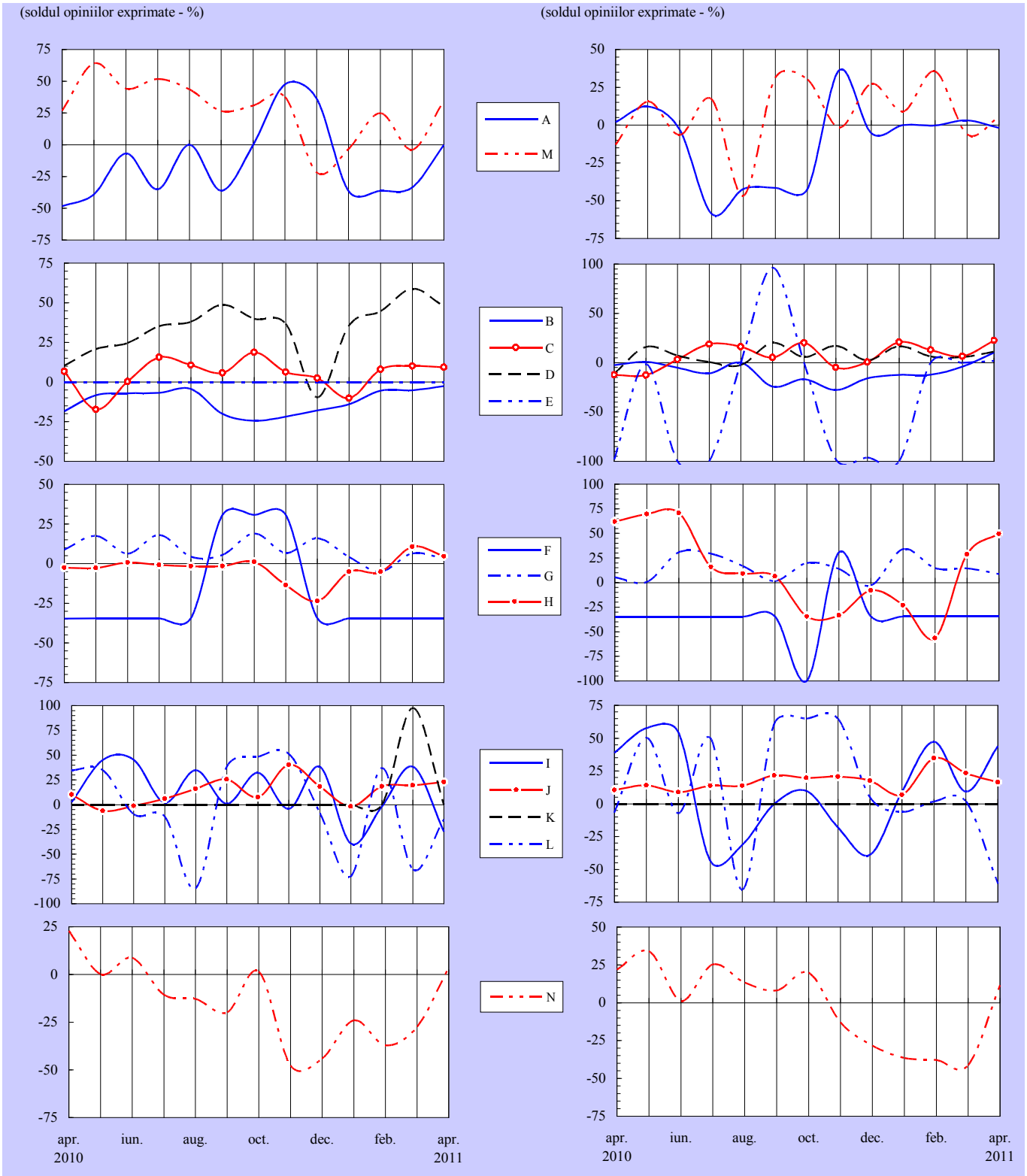
Tendința prețurilor de producție

Evaluarea stocurilor de produse finite

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor ***Evaluarea ratei profitabilității***

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Precizări metodologice

Sondajul de conjunctură se desfăşoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României şi se bazează pe un eşantion național reprezentativ la nivel județean (atât ca pondere, cât şi ca structură pe ramuri). Începând cu luna august 2005, componența eşantionului a fost extinsă, numărul unităților selectate fiind în prezent de circa 420.

Întreprinderile cuprinse în eşantion fac parte din următoarele ramuri:
A – extracția şi prepararea cărbunelui; extracția petrolului şi gazelor naturale; extracția şi prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;
B – alimentară şi băuturi; produse din tutun;
C – textilă şi produse textile; confecții din textile, blănuri şi piele; pielărie şi încălțăminte;
D – prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie şi carton; mobilier;
E – tipărirea şi reproducerea pe suporți a înregistrărilor;
F – prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui şi tratarea combustibililor nucleari;
G – chimie şi fibre sintetice şi artificiale; prelucrarea cauciucului şi a maselor plastice;
H – materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului şi faianței;
I – metalurgie; construcții metalice şi produse din metal;
J – maşini şi echipamente; maşini şi aparate electrice;
K – mijloace ale tehnicii de calcul şi de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune şi comunicații; aparatură şi instrumente medicale, de precizie, optică şi ceasornicărie;
L – mijloace de transport;
M – producția, transportul şi distribuția de energie electrică şi termică, gaze şi apă caldă;
N – construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se solicită aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat etc.

În urma prelucrării datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul conjunctural, prin diferența dintre ponderea aferentă variantelor extreme (de exemplu, „ascendent”/„mai mult decât suficient” versus „descendent”/„insuficient”). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este inclus în calculul soldului conjunctural.

Pentru agregarea datelor la nivel național, criteriul de ponderare utilizat este cifra de afaceri la data de 31 decembrie a anului anterior.

N o t ă

Redactarea buletinului a fost finalizată la data de 26 aprilie 2011.
Agregarea şi prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii Naționale a României, redactarea şi tehnoredactarea buletinului au fost realizate de Direcția Studii Economice, tel. 021/312.43.75, fax 021/314.97.52.
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.
*internet: http://**www.bnr.ro***

ISSN 1453 – 8989